

Blå salongen innanför biblioteket på övervåningen med en lätt gustaviansk karaktär.

Den Stephenska eran

Joseph Stephens fick snart anledning att ångra köpet, men föll efter hand väl in i rollen som patriarkalisk brukspatron. I grunden starkt konservativ såg han till att inget i onödan ändrades på Huseby. Han slog även vakt om järnbruket trots de svårigheter som manufakturbruken överallt i Sveriges drabbades av i samband med 1870-talets stora industriella genombrott. Så sent som 1930, fyra år före sin död, genomförde han den sista tackjärnsblåsningen på sitt numera älskade Huseby. I ett efterhandsperspektiv har den Stephenska eran på Huseby framtonat i ett närmast legendariskt skimmer, trots att den på många sätt även var kantad av personlig tragik och ensamhet i rikt mått.

Till Huseby hade på ett rätt tidigt stadium förts de stora samlingar av böcker, konst och fornsaker som Joseph Stephens fader, professor George Stephens, bragt samman under ett långt liv. Biblioteket omfattade över 20 000 band, däribland ett hundratal inkunabler, men skingrades tyvärr i samband med Florence

Stephens död. Fornsamlingen omfattade allt från egyptiska mumier och danska bronsålderslurar till småländska bonadsmålningar. Den finns alltså bevarad på Huseby.

Att gå in genom den järnskodda herrgårdsporten är bokstavligen att träda in i en värld som stått nästan stilla i hundra år. Besökaren möts av en i stort sett oförändrad högreståndsmiljö från 1800-talets sista decennier, med en säregen blandning av det tidstypiska och det för tre generationer Stephens mera speciella. Hit hör Georges drag av kulturhistorisk storsamlare, av Josephs indiska gästspel och Florences starka traditionsbundenhet med fixeringen vid det Bernadotteska kungahuset, särskilt Oskar II, som ett utmärkande drag. Till detta får även läggas talrika inslag från den Hamiltonska tiden och en tämligen oförändrad planlösning.

Den märkliga Florence Stephens hade som ett riktmärke att söka bevara Huseby "som det varit på pappas tid", en ambition som hon även uttryckte i sitt testamente. En rundvandring på Huseby idag visar att hon med många goda krafters hjälp har lyckats förträffligt!

Lars-Olof Larsson

Fastighetsverket investerar i Huseby bruk

Statens fastighetsverk arrenderar ut jordbruket vid Huseby.

Jordbruk, med kreaturskötsel, var av betydelse för järnbrukets lokalisering.

Kulturmiljövårdande myndigheter har länge rekommenderat mjölkproduktion som en del i att bibehålla kulturmiljön vid Huseby bruk.

För att anpassa djurhållningen till moderna krav bygger SFV om en ladugård med plats för 180 kor och 36 sinkor/ungdjur i lösdrift. Samtidigt som utrymme skapas för ett bärkraftigt jordbruk bidrar om-

byggnaden till att bevara ett öppet kulturlandskap.

Korna kan röra sig fritt och går själva till mjölkstallet där 20 kor åt gången kan mjölkas från en försänkt del (høj- och sänkbart golv). Stor vikt har lagts vid att skapa god miljö för både djur och människor. I vinkelbyggnaden, mot huvuddelen, inryms mjölkstall, mjölkkrum, sjuk- och behandlingsavdelning, kalvningsutrymme samt personaldel.

Till anläggningen kommer även att byggas en ny gödselvårdsanläggning som tillgodoser dagens miljövårdskrav.